

IDŹ DO

PRZYKŁADOWY ROZDZIAŁ

SPIS TREŚCI

KATALOG KSIĄŻEK

KATALOG ONLINE

ZAMÓW DRUKOWANY KATALOG

TWÓJ KOSZYK

DODAJ DO KOSZYKA

CENNIK I INFORMACJE

ZAMÓW INFORMACJE
O NOWOŚCIACH

ZAMÓW CENNIK

CZYTELNIA

FRAGMENTY KSIĄŻEK ONLINE

CMS. Jak szybko i łatwo stworzyć stronę WWW i zarządzać nią

Autor: Paweł Frankowski

ISBN: 83-246-0809-5

Format: B5, stron: 256

Witryna WWW to dziś niezbędny element prezentacji nowoczesnego przedsiębiorstwa. Taką formę przedstawienia swoich prac coraz częściej wybierają także niezależni twórcy, fotograficy lub pisarze. Przybija także prywatnych witryn WWW. Konieczność znajomości języka HTML – podstawowego budulca witryn WWW – przestaje być problemem. Na rynku dostępnych jest wiele edytorów umożliwiających stworzenie serwisu internetowego w sposób wizualny. Coraz większą popularność zyskują także systemy CMS – pakiety pozwalające na zbudowanie witryny WWW na podstawie zbioru szablonów i zarządzanie jej treścią z wykorzystaniem rozbudowanego modułu administracyjnego.

„CMS. Jak szybko i łatwo stworzyć stronę WWW i zarządzać nią” to pierwszy na polskim rynku przewodnik po systemach CMS dostępnych na licencji open source. Znajdziesz w nim omówienie sześciu popularnych systemów zarządzania treścią. Nauczysz się je instalować, uruchamiać na ich podstawie witryny WWW i administrować zawartością tych serwisów. Dowiesz się, w jaki sposób modyfikować domyślny wygląd serwisu opartego na systemie CMS. Przeczytasz też o zagadnieniach prawnych związanych z prowadzeniem witryny WWW – ochronie praw autorskich, plagiaty, cytowaniu i rejestrowaniu nazw domen.

- Podstawowe zadania systemów CMS
- System Quick.CMS.Lite
- System Web Text
- Systemy Smod CMS i Smod BIP
- System XOOBS
- Systemy Joomla! i Mambo
- Prawa autorskie w witrynach WWW
- Cytowanie i przedrukowywanie materiałów
- Środki ochrony praw autorskich

Stwórz własną stronę WWW, wykorzystując sprawdzone rozwiązania

Spis treści

Wstęp	9
Rozdział 1. Czego potrzebujesz, żeby zbudować stronę WWW	11
Na początku jest pomysł	11
Techniczne wymagania	12
Komputer	12
Dostęp do Internetu	13
Miejsce w sieci	13
Klient FTP	20
Skrypt strony	30
Przeglądarki internetowe	31
Edytor	34
Edytor graficzny	35
Domena	36
Co to jest subdomena?	37
Jak utworzyć subdomenę na koncie wyposażonym w panel Direct Admin?	37
Rejestracja domeny	37
Wybór właściwej domeny	41
Podsumowanie	42
Rozdział 2. Systemy Zarządzania Treścią	43
Wprowadzenie	43
Co to jest System Zarządzania Treścią, zwany CMS?	44
Co to jest zawartość?	46
Co to jest zarządzanie treścią?	47
Co to jest system?	48
Definicja	48
Historia CMS	48
Pasek narzędzi edycyjnych on-line	49
Budowa CMS	50
Strony statyczne kontra dynamiczne	51
Podsumowując	55
Typy systemów CMS	55
Funkcjonalność systemów CMS	56
Tworzenie strony WWW przy użyciu CMS	59
Etap projektowania	59
Etap webmasterski	59
Etap redakcyjny	59

Portal czy wortal?	59
CMS oparte na licencji open source	60
Jaki CMS wybrać?	62
Skąd czerpać informacje o CMS	63
Podsumowanie	65
Rozdział 3. Quick CMS Lite	67
Opis funkcjonalności	67
Instalacja skryptu	68
Administracja stroną	70
Modyfikacja panelu administracyjnego	74
Jak wgrać edytor FCKeditor?	74
Modyfikacja szablonu strony	76
Zmiana obrazka w nagłówku	77
Wstawianie w nagłówku animacji flash zamiast obrazka z logo	77
Zmiana tła, podkładu i czcionki strony	78
Zmiana szerokości lewego menu nawigacyjnego	78
Własna informacja w stopce	79
Rozdział 4. WebText	81
Opis funkcjonalności	81
Instalacja skryptu	82
Administracja stroną	85
Modyfikacja wyglądu szablonu	93
Zmiana wyglądu newsa	93
Zmiana właściwości tła i położenia strony	93
Zmiana górnego banera i dodanie własnego logotypu	94
Zmiana szerokości okna strony	95
Rozdział 5. SmodCMS	97
Opis funkcjonalności	97
Instalacja	99
Administracja stroną	102
Modyfikacja wyglądu strony	112
Rozdział 6. SmodBIP	115
Opis funkcjonalności	115
Instalacja	117
Administracja stroną	120
Modyfikacja wyglądu strony	124
Rozdział 7. XOOPS	125
Wprowadzenie	125
Funkcjonalność	126
Instalacja	128
Administracja stroną	133
Zmiana wyglądu strony	142
Rozdział 8. Joomla! i Mambo	145
Wprowadzenie	145
Pochodzenie logotypu i nazwy Joomla!	148
Kompatybilność	149
Opis funkcjonalności	151
Możliwości i zalety systemu	152
Polski interfejs	154
Krytyka systemów opartych na Joomla! i Mambo	154

Joomla! a Joomla! PE (Power Edition)	155
Instalacja	156
Przewodnik po Joomla!	163
Menu	163
Komponenty i moduły	168
Administracja stroną — dodawanie zawartości	169
Jaka jest różnica między Zastosuj a Zapisz?	173
Administracja stroną — pierwsze kroki	173
Tworzenie artykułu statycznego	177
Tworzenie artykułu dynamicznego	179
Instalowanie modułu lub komponentu	184
Zmiana wyglądu frontowej strony serwisu	184
Zmiana wyglądu panelu administracyjnego	188
Rozdział 9. Zagadnienia prawne związane z budową strony WWW i administracją nią	191
Wprowadzenie	191
Prawo autorskie — wprowadzenie	193
Podwójna ochrona sloganu i logotypu	196
Co nie podlega ochronie prawem autorskim?	196
Od którego momentu utwór podlega ochronie prawem autorskim?	197
Czy potrzebne są jakieś formalności, aby utwór był chroniony prawem autorskim?	197
Czas trwania autorskich praw majątkowych	198
Czy prawo autorskie ma zastosowanie do Internetu?	198
Problem plagiatu	198
Utwór pracownika, pracodawca i prawo autorskie	200
Swoboda cytowania?	203
Prawo przedruku	204
Fotografia na stronie WWW	205
Organizacja zbiorowego zarządzania prawami autorskimi	206
Ochrona wizerunku a publikacja w Internecie	207
Zdjęcie reporterskie w Internecie	209
Legalność odnośników (linków)	211
Spory o domeny internetowe	213
Domena EU	217
Licencja	218
Dochodzenie swoich praw	222
Środki ochrony osobistych praw autorskich	223
Środki ochrony praw autorskich majątkowych	225
Zabezpieczenie roszczeń	226
Pozew w sprawach o naruszenie praw autorskich	227
CMS w urzędzie, czyli BIP	228
Podsumowanie	232
Dodatek A Umowa o wykonanie strony WWW	233
Dodatek B Powszechna Licencja Publiczna GNU	239
Skorowidz	247

Rozdział 8.

Joomla! i Mambo

*To nadchodzące wydanie będzie świętem dla każdego.
Oznacza ono kontynuację jednego z najlepszych systemów open source
bez komercyjnych ograniczeń czy interwencji.*

— Andrew Eddie (lider projektu Joomla!)

Oficjalna strona Joomla!: <http://www.joomla.org>

Polskie Centrum Joomla!: <http://www.joomla.pl>

Polskie adaptacje składników Joomla!: <http://www.joomlapl.com>

Oficjalna strona Mambo: <http://www.mamboserver.com>

Polskie wsparcie Mambo: <http://www.mambopl.com>

Licencja: *GNU GPL*

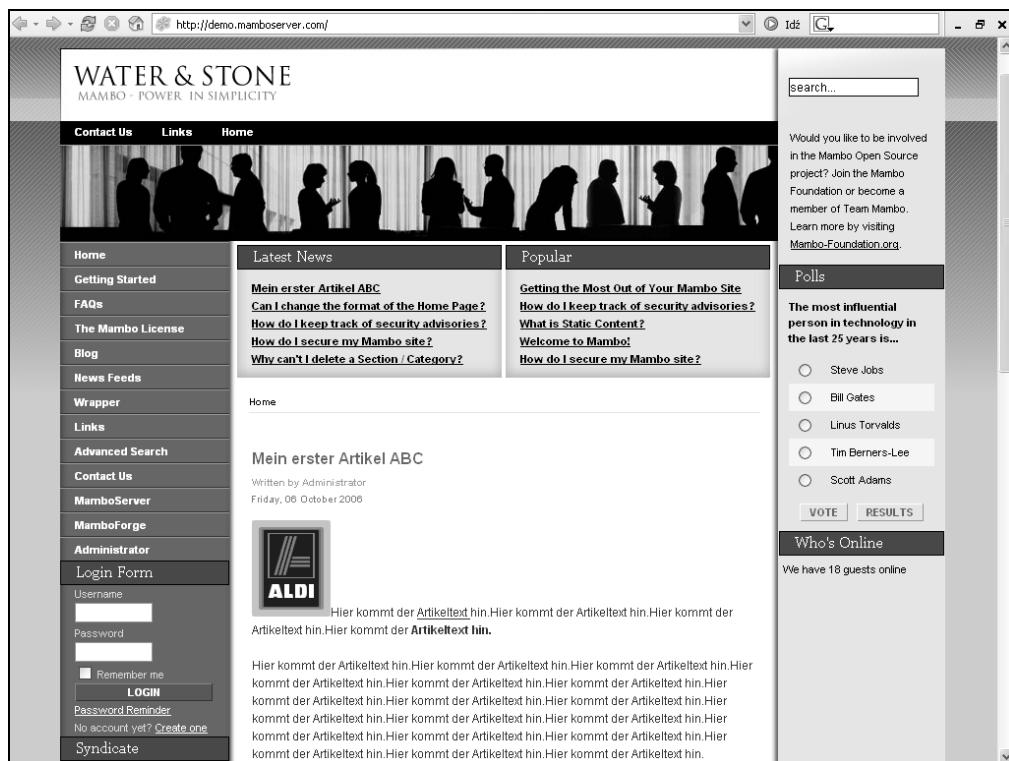
Baza danych: *MySQL*

Wprowadzenie

Joomla! jest darmowym, często nagradzanym Systemem Zarządzania Treścią (CMS) napisanym w języku PHP i wykorzystującym bazę danych MySQL, który pozwala użytkownikom łatwo publikować dowolną zawartość w sieci Internet i intranet¹. *Joomla!* jest pochodną popularnego systemu Mambo.

Początki *Joomla!* sięgają 2001 roku. Wówczas to australijska firma *Miro* udostępniła „społeczności open source”, na zasadach licencji GNU GPL, kod skryptu swego autorskiego systemu CMS pod miło brzmiącą nazwą *Mambo* (patrz rysunek 8.1). Dzięki zaangażowaniu programistów — pasjonatów, oddanych idei wolnego oprogramowania, *Mambo* stało się gwiazdą wśród innych systemów tego typu. Rozwijany przez zespół, którym kierował najpierw Robert Castley, a następnie Andrew Eddie, system zyskał najwyższe uznanie, wyrażane przyznanymi mu nagrodami:

¹ Tłumaczenie ze strony <http://www.opensourcematters.org/content/view/79/40/>

Rysunek 8.1. Jedna z domyślnych skórek dla Mambo

- ◆ *Best Linux or Open Source Software* w 2004 roku przez *LinuxUser & Developer*,
- ◆ *Best Open Source Solution* w 2005 roku przez *LinuxWorld*,
- ◆ *Best of Show — Total Industry Solution* w 2005 roku przez *LinuxWorld*,
- ◆ *Best Free Software Project of the Year* w 2005 roku przez *Linux Format*².

W połowie 2005 roku *Miro*³ podjęło działania zagrażające wolności *Mambo*⁴. Spowodowało to liczne nieporozumienia i wewnętrzny rozłam, skutkiem czego *Zespół Twórców*, przy powszechnym wsparciu społeczności użytkowników, zdecydował w sierpniu 2005 r. o utworzeniu nowej gałęzi rozwojowej projektu. Postanowili po prostu wziąć kody źródłowe Mambo, nad którymi ciężko pracowali, i kontynuować projekt, ale już samodzielnie, bez udziału *Miro*. Kod był oparty na licencji GPL, wobec czego, po konsultacji z prawnikami, rozpoczęli swój projekt w oparciu o poprzedni. Jediną rzeczą, którą musieli zrobić, było usunięcie logo i nazwy *Mambo*. Przy nieoczekiwanej wielkim wsparciu

² http://www.joomla.pl/demo/index.php?option=com_content&task=view&id=33&Itemid=9

³ Od stycznia 2006 r. Miro International występuje pod nową nazwą: Miro Software Solutions. Peter Lamont, założyciel Miro International, wycofał się i prowadzi swój własny, odrębny biznes.

⁴ Powodem konfliktu była zmiana w licencji Mambo, która wprowadziła kilka istotnych ograniczeń do systemu.

internautów i głosach poparcia z całego świata, 17 września 2005 r. (a dokładniej o północy z 16 na 17 września) udało się opublikować pierwsze wydanie *Joomla!* Pierwsza wersja, tzn. *Joomla! 1.0.0 [Sunrise]*, została oparta na podstawie *Mambo 4.5.2.3* w połączeniu z licznymi poprawkami. Już w październiku, podczas *Linux & Open Source Awards* w Londynie Joomla! wygrała w kategorii *Best Linux/Open Source Project '05* („Najlepszy projekt Linux/Open Source”)⁵.

Kolejne wersje pojawiały się bardzo szybko, co świadczy o dużym zaangażowaniu twórców w projekt (patrz tabela 8.1). Polskie wydanie *Joomla!* pojawiło się już na początku października 2005 r., za co osobom związanym z tłumaczeniem należy się duże uznanie (jedną z tych osób jest Stefan Wajda [zwiastun]).

Tabela 8.1. *Historia stabilnych wersji Joomla!*

Numer wersji Joomla!	Nazwa wersji	Data wydania	Ilość dni od ostatniej realizacji	Całkowita ilość poprawek
1.0.11	Sunbow	28.08.2006	68	51
1.0.10	Sundown	26.07.2006	21	50+
1.0.9	Sunshine	05.07.2006	99	160+
1.0.8	Sunshade	26.02.2006	40	100+
1.0.7	Sunburst	15.01.2006	kilka godzin	1
1.0.6	Sunscreen	15.01.2006	22	74
1.0.5	Sunspot	24.12.2005	33	62
1.0.4	Sundial	21.11.2005	7	90
1.0.3	Sunlight	14.10.2005	12	40
1.0.2	Sunset	02.10.2005	11	46
1.0.1	Sunburst	21.09.2005	4	53
1.0.0	Sunrise	17.09.2005	—	64

Zaprezentowane dane pochodzą z oficjalnej strony www.joomla.org⁶. W dniu 12.10.2006 r. pojawiła się najnowsza wersja 1.5 *Joomla!*. Póki co ma ona status *beta*, co oznacza, że służy jedynie do testów. W dalszej części rozdziału omówię w skrócie zmiany, jakie zaszły w tej dystrybucji. Zespół developerów *Joomla!* w grudniu 2006 poinformował, iż zostaje wstrzymana możliwość zgłaszania nowych błędów do wersji 1.0.11. Wersja 1.0.12, która najprawdopodobniej jeszcze powstanie, będzie ostatnią w linii 1.0.x, kolejne wydania pojawią się tylko i wyłącznie w momencie, gdy zostaną znalezione błędy krytyczne. Tym samym zespół ma zamiar w pełni skoncentrować się na pracach nad nową linią *Joomla!* 1.5. Według najnowszych oficjalnych informacji ze strony *Joomla.org*, skrypt ten został pobrany ponad 2,5 miliona razy, odnotowano ponad 50 tysięcy użytkowników, zaś forum liczy pół miliona postów związanych tematycznie z tą dystrybucją⁷. Istnieje ponad 900 oficjalnych rozszerzeń do *Joomla!*, zarejestrowanych na stronie <http://extensions.joomla.org>.

⁵ http://www.joomla.pl/demo/index.php?option=com_content&task=view&id=33&Itemid=9

⁶ <http://www.joomla.org/content/blogcategory/32/66/>

⁷ Tłumaczenie ze strony: <http://www.joomla.org> (informacje z września 2006)

Pamiętaj, że autorskie prawa własności do kodu źródłowego *Joomla!* należą do *Open Source Matters*.

Podobnie jak to miało miejsce w przypadku opisywanego *PHP-Nuke*, *Joomla!* nie była jedynym „dzieckiem” zrodzonym z *Mambo*. Na jej bazie powstał projekt *Limbo CMS*, który następnie został porzucony przez twórców w 2005 roku i przekształcony przez kolejnych pasjonatów w *Drake CMS* (<http://www.drakecms.org>). Ostatni wymieniony projekt podlega ciągłemu rozwojowi i ciekaw jestem, w jakim kierunku podąży, zważywszy na ogromny rozwój *Joomla!*. Jako ciekawostkę należy wymienić fakt, iż zarówno *Limbo CMS*, jak i *Drake CMS* mają możliwość korzystania zarówno z tekstowej, jak i „standardowej” bazy danych MySQL.

W momencie pisania książki trwa konkurs „*Packt Open Source CMS Award '06*” (na najlepszy darmowy CMS) zorganizowany przez wydawnictwo *Packt Publishing* z Wielkiej Brytanii (www.PacktPub.com), zajmujące się publikacją książek dotyczących zaawansowanych i nowatorskich rozwiązań z zakresu IT, w szczególności systemów zarządzania treścią, programowania w Ajax, PHP, MySQL, Java itp. Na uwagę zasługuje informacja, że *Joomla!* na skutek masowego głosowania internautów z całego świata znalazła się w pierwszej piątce, wśród takich systemów jak *Drupal*⁸, *e107*⁹, *Plone*¹⁰ czy wreszcie opisywany wcześniej *Xoops*¹¹. Aktualnie, w fazie finałowej, zespół trzech niezależnych sędziów wybiera trzy najlepsze CMS-y. Zwycięski CMS otrzyma nagrodę wysokości 5000 dolarów, za drugie i trzecie miejsce przewidziano nagrody wysokości odpowiednio 3000 i 2000 dolarów. Wynik ma zostać oficjalnie ogłoszony 14 listopada 2006 roku.

Wiadomość z ostatniej chwili: 25 października projekt *Joomla!* zdobył prestiżową nagrodę w kategorii *Best Linux/Open Source Project* na *UK Linux and Open Source Awards 2006* w Londynie. Rozwiała to przede wszystkim kulturalowe wątpliwości sprzed roku, mówiące, że tak nowy system nie ma szansy na sukces.

Pochodzenie logotypu i nazwy Joomla!

Nazwa *Joomla!* stanowi fonetyczną angielską pisownię słowa *jumla* pochodzącego z języka suahili, oznaczającego: *wszyscy razem* lub *wspólnie*, lub też *jako całość*. Nazwę tę w języku polskim należy wymawiać jako „*dzumla!*”. Określenie to zostało wybrane, ponieważ zespoły stojące za sukcesami *Mambo* zaangażowały się jednomyślnie w obronę interesów twórców i społeczności, co było prawdziwą przyczyną sukcesów i renomy zdobytej przez ten projekt. Nazwa została wybrana spośród tysięcy propozycji społecz-

⁸ Strona projektu Drupal: <http://drupal.org>

⁹ Strona projektu e107: <http://e107.org>

¹⁰ Strona projektu Plone: <http://plone.org>

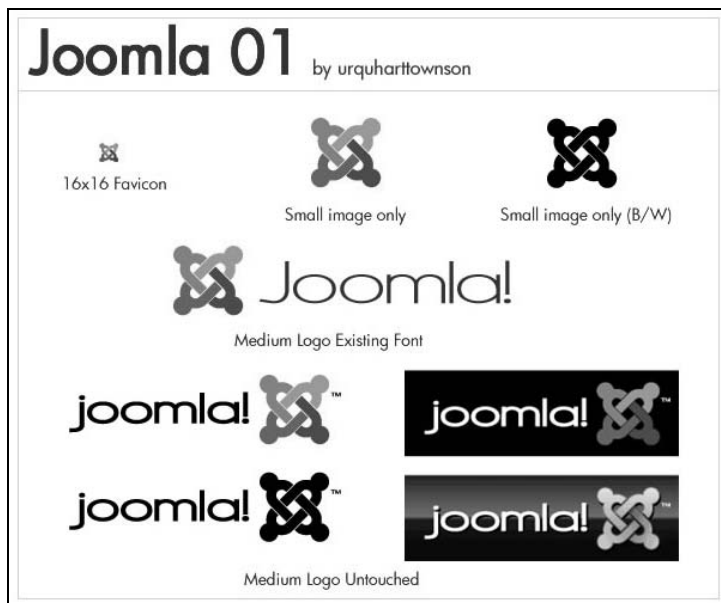
¹¹ Strona projektu Xoops: <http://www.xoops.org>

ności i nawet przeszła przez żmudną sesję recenzji dokonywaną przez specjalistów z dziedziny marketingu, którzy to właśnie orzekli, że *Joomla!* będzie najlepszym wyborem¹².

Nawet logotyp *Joomla!* odzwierciedla idee projektu — złożony jest z czterech liter „J” obróconych o 45 stopni i połączonych ze sobą w taki sposób, że tworzą jedność. Dodane do każdej litery małego koła dało symbol ludzi, z kolei kolory oznaczają różne rasy i kultury (rysunek 8.2). Autorem zwycięskiego i zatwierdzonego projektu został Alan Urquhart. Przy okazji wspomnieć trzeba, iż logo *Joomla!* nie należy do grupy *copyright free*. Dlatego też korzystanie z tego znaku uwarunkowane jest spełnieniem określonych zasad, zawartych na stronie <http://www.joomla.org/content/view/259/70/>.

Rysunek 8.2.

Logo Joomla!

Kompatybilność

W obecnej wersji systemu (1.0.xx) zachowana jest kompatybilność z większością modułów i rozszerzeń dla *Mambo 4.5.x*. Wraz z nadejściem kolejnej wersji systemu, 1.5.x, ze względu na spore zmiany w kodzie źródłowym, system już nie będzie w takim stopniu kompatybilny ze swym poprzednikiem. Jeśli chcesz poczytać o różnicach między oboma systemami, zapraszam do lektury artykułu „Mambo kontra Joomla!”¹³. Według wielu znawców CMS, *Joomla!* jest obecnie najdynamiczniej rozwijającym się projektem open source w kategorii systemów zarządzania treścią. Zmiany pojawiają się naprawdę bardzo szybko, zaś poważne błędy eliminowane są z systemu niemal na

¹² <http://www.joomlapl.com/content/view/13/28/>

¹³ Pierwszą część artykułu znajdziesz na stronie <http://www.webpl.info>.

bieżąco¹⁴. Wystarczy odwiedzić stronę projektu czy jego polskiego wsparcia, by uzmysłowić sobie ogrom prac wykonywanych przez światowe grupy developerów, programistów, projektantów, tłumaczy czy autorów poradników. Jako ciekawostkę należy dodać, iż trzon programistów jądra *Joomla!* tworzy między innymi Polak — Mateusz Krzeszowiec.

Najwięcej informacji na temat zgodności ze sobą obu systemów znajdziesz, przeglądając strony *Mambo* i *Joomla!*, a w szczególności ich wersje demo (patrz rysunek 8.3). Najnowsze dystrybucje w momencie pisania książki to odpowiednio *Mambo 4.6.1* oraz *Joomla 1.0.11 [Sunbow]*. Z najnowszą wersją demo *Joomla!* w języku angielskim możesz się zapoznać na stronie <http://demo.joomla.org>. Wersje demo *Mambo* znajdziesz pod adresem <http://demo.mamboserver.com>. Z kolei demo panelu administratora *Mambo* dostępne jest pod adresem <http://demo.mamboserver.com/administrator> (login i hasło: admin).

The screenshot shows the Joomla! PL website interface. At the top, there is a navigation bar with links for 'Linki', 'Kontakt', 'Aktualności', 'Start', and a search box. Below this is a banner with the Joomla! logo and the text 'made your web'. The main content area is divided into several sections:

- Menu główne:** A vertical list of navigation options including Start, Aktualności, Nasz dziennik, Pierwsze kroki, Linki, Napisz do nas, Szukaj, Wieści RSS, FAQ, Wrapper, and Licencja Joomla!.
- Nowości:** A section titled 'Czy mogę opublikować w swoim serwisie przykłady umieszczone w tej dystrybucji?' with sub-points: 'Architektura zawartości', 'Instalacja', 'Dostępność i standardy', and 'Templatka w Technice EM'.
- Popularne:** A section titled 'Layout, czyli szablony' with sub-points: 'Instalacja', 'Rozpocznij tutaj!', 'Templatka w Technice EM', and 'Architektura zawartości'.
- Witaj w Joomla!:** A central message dated 10.02.2006, congratulating users on their Joomla! installation and providing a list of links for more information.
- Joomla! - Łatwo, a efektywnie!:** A sidebar text block stating that creating a dynamic service is simple and that users can find help with the service.
- Sondy:** A poll titled 'Instalacja Joomla! była...' with options like 'Niezwykle prosta', 'W miarę łatwa', etc.

Rysunek 8.3. Jeden z domyślnych szablonów Joomla! (made your web)

¹⁴ <http://pl.wikipedia.org/wiki/Joomla!>

Uznałem, że oba systemy — *Mambo* i *Joomla!* — są do siebie na tyle zbliżone, że osoba czytająca jedynie opis instalacji i administracji *Joomla!* z łatwością poradzi sobie w obu tych systemach. Mimo „drobnych” różnic nie tylko w wyglądzie obu aplikacji, najważniejsze jest to, aby poznać schemat postępowania.

Opis funkcjonalności

Joomla! jest wykorzystywana na całym świecie. Nadaje się do budowy zarówno dużego portalu, strony domowej, witryny urzędowej, jak i serwisu firmowego. Rdzeń *Joomla!* umożliwia stworzenie nawet bardzo bogatego menu i publikowanie na stronie dowolnie ilustrowanych materiałów, zarówno statycznych, jak i uporządkowanych w sekcje i kategorie działów tematycznych z dynamicznie zmieniającą się zawartością¹⁵. *Joomla!* wyróżnia się budową modułową, co oznacza, że każda nowa funkcja systemu jest do niego dołączana w postaci modułu, dlatego też z taką łatwością można zwiększyć użyteczność systemu. Wystarczy bowiem pobrać i doinstalować lub aktywować odpowiednie komponenty, które umożliwiają publikowanie informacji określonego typu, np. komponent *Sondy*, obsługi komentarzy, galerii, książki kucharskiej, katalogu firm, produktów, czy wreszcie sklepu internetowego itp. Stąd też *Joomla!* idealnie nadaje się do tworzenia niemalże dowolnego serwisu. Poniżej przedstawiam przykładową listę rodzajów witryn, gdzie jest wykorzystywane omawiane oprogramowanie:

- ♦ Korporacyjne strony lub portale,
- ♦ Handel internetowy (sklep *EZ Store* lub bardziej rozbudowany *VirtueMarkt*),
- ♦ Małe strony biznesowe,
- ♦ Strony wszelkiego typu organizacji,
- ♦ Strony rządowe i urzędowe,
- ♦ Portale i wortale intranetowe firm i instytucji,
- ♦ Strony szkół, uniwersytetów i kościołów,
- ♦ Strony prywatne i hobbistyczne,
- ♦ Portale dużych magazynów i gazet.

Joomla! może być z łatwością wykorzystany do zarządzania każdym aspektem Twojej strony, od etapu dodawania zawartości, przez zarządzanie nią, edycję, katalogowanie, do publikacji gotowych treści, włącznie ze zdjęciami i animacją w sieci (patrz rysunek 8.4).

Joomla! może spełniać funkcje charakterystyczne tylko dla systemów z rodziny *ECMS* (ang. *Enterprise Content Management Systems*), wystarczy zainstalować odpowiednie komponenty, np. *Skylark EDI*¹⁶ służący do zarządzania obiegiem dokumentów.

¹⁵ http://www.webpl.info/index.php?option=com_content&task=view&id=51&Itemid=34

¹⁶ Do pobrania ze strony: <http://extensions.joomla.org>

The screenshot shows the Air India Switzerland website homepage. At the top, there is a navigation bar with four circular icons labeled 'YOUR TRIP', 'ABOUT US', 'INFLIGHT', and 'VISIT INDIA'. Below this is a large image of an Air India airplane. On the left side, there is a vertical navigation menu with links: HOME, FLIGHT SCHEDULES (PDF), SEAT RESERVATION, CHECK-IN INFORMATION, and AIR TRAVEL WITHIN INDIA. The main content area starts with a 'Welcome to Air India Switzerland' heading, followed by a paragraph about the diversity of India and the 'ROUTE FINDER' tool. Below this is a 'Route Finder' form with dropdown menus for 'Outbound from Switzerland to' (set to India) and 'Inbound to Switzerland' (set to India), and a 'Show' button. To the left of the form is a world map. Below the form are two boxes: 'Latest Passenger Informations' with a 'CLICK HERE FOR DETAILS' link, and 'Daily Customer Hotline' with the number '043/8887090' and a headset icon. At the bottom, there is a footer with links for 'Sitemap', 'Contact', and 'Privacy Policy', and the Air India logo with the slogan 'Fly well'.

Rysunek 8.4. Witryna linii lotniczych oparta w całości na Joomla!

Możliwości i zalety systemu

- ◆ Łatwy w instalacji, konfigurowaniu i używaniu.
- ◆ Panel administracyjny oddzielony od strony właściwej, ponadto chroniony loginem i hasłem.
- ◆ Prosty i przejrzysty interfejs zarządzania zawartością witryny (panel administracyjny).
- ◆ Zapewnia elastyczność i łatwość zmiany wyglądu witryny dzięki szablonom.
- ◆ Zaawansowany system obsługi szablonów — umożliwia podgląd i edycję wyglądu poprzez panel administracyjny.
- ◆ W pełni funkcjonalny system zarządzania treścią.

- ♦ Możliwość zarządzania użytkownikami (system uprawnień) — moduł odpowiedzialny za przydział przez administratora konkretnych praw dostępu dla osób odpowiedzialnych za redagowanie treści w serwisie. Sekcja umożliwia przydział redaktora do jednego lub wielu modułów serwisu. Przykładowo: redaktor odpowiedzialny za wprowadzanie treści aktualności może nie mieć uprawnień do publikacji podstron serwisu.
- ♦ Zaawansowany edytor treści w postaci mechanizmu WYSIWYG (możliwość zainstalowania kilku dodatkowych).
- ♦ Aktualności — moduł odpowiedzialny za prezentację w atrakcyjnej formie informacji związanych np. z działalnością firmy czy wydarzeniami w kraju. Administrator określa tytuł oraz treść aktualności, datę jej publikacji i status wygaśnięcia, miejsce oraz status publikacji.
- ♦ Zaawansowany system zarządzania serwisem.
- ♦ System zarządzania instalacją i obsługą dodatkowych modułów, komponentów i szablonów.
- ♦ Mechanizm buforowania stron, przyspieszający działanie serwisu (pozwala na włączenie funkcji buforowania raz wygenerowanej treści — strony, których treść pozostaje niezmienna, przechowywane są na serwerze w postaci gotowej do wyświetlenia w przeglądarce. Dodatkową zaletą takiego rozwiązania jest zmniejszenie obciążenia serwera, co może być istotne w przypadku serwisów o dużej oglądalności).
- ♦ System zarządzania usuniętymi elementami (dokumenty, strony, pliki).
- ♦ System zarządzania reklamami (banerami).
- ♦ System zarządzania i wczytywania mediów (obrazy, pliki dokumentów).
- ♦ Zawartość serwisu może być katalogowana pod względem czasowym.
- ♦ Syndykacja zawartości (RSS — z ang. *Really Simple Syndication*), moduł odpowiedzialny za generowanie nagłówek treści publikowanych w serwisie, zapewniający możliwość śledzenia zmian na stronie poprzez popularne czytniki RSS.
- ♦ Wsparcie dla strony wielojęzycznej.
- ♦ System podstawowych statystyk.
- ♦ System katalogowania odnośników do stron internetowych.
- ♦ Moduł pełnotekstowego przeszukiwania zawartości serwisu, moduł umożliwiający użytkownikowi przeszukanie witryny internetowej pod kątem podanych słów lub fraz kluczowych. Uzyskane wyniki prezentowane są w formie zgodnej z rodzajem wyszukanych dokumentów.
- ♦ Mechanizm SEF (ang. *Search Engine Friendly*) — jeżeli serwer na to pozwala, system tworzy „przyjazne” dla wyszukiwarek internetowych adresy URL.
- ♦ Inne — jeśli weźmie się pod uwagę liczbę dostępnych dodatków, lista zalet powinna mieć kilkanaście stron.

Polski interfejs

Począwszy od *Joomla! 1.0.3, Polskie Centrum Joomla! (www.joomla.pl)* przygotowuje i publikuje znacznie zmodyfikowaną dystrybucję pakietu instalacyjnego, umożliwiającą lokalizację zaleczonego administracyjnego, a więc ustawienie do wyboru: polskiego lub angielskiego języka etykiet i komunikatów ekranowych. O ile mi wiadomo, aktualnie jedynie Polacy dysponują tą możliwością! Podobną próbę podjęli swego czasu Francuzi, ale projekt nie jest już rozwijany¹⁷. Ponieważ wzbogacenie *Joomla!* o możliwość wyboru języka panelu administracyjnego wymaga każdorazowo zmian w kodzie, powoduje to, że nie można używać łańcuchów z polskiej dystrybucji do aktualizacji oryginalnej wersji *Joomla!*. Stąd też skrypt pobrany ze strony *Polskiego Centrum Joomla!* należy aktualizować poprawkami jedynie z tego serwisu. W innym przypadku po aktualizacji mogą wystąpić błędy uniemożliwiające poprawną pracę w części administracyjnej.

Obok dystrybucji sygnowanej przez *Polskie Centrum Joomla!*, w Internecie można spotkać jeszcze dwa spolszczenia:

- ◆ wykonane przez *Team Joomla PL (www.joomlapl.com)*¹⁸,
- ◆ wykonane przez *pe.joomlapl.com* na potrzeby *Joomla Power Edition*.

Krytyka systemów opartych na Joomla! i Mambo

Powszechna krytyka tego typu CMS opiera się na tym, że wszystkie strony WWW stworzone przy pomocy tych narzędzi wyglądają podobnie. Jednak nie zawsze musi tak być, wszystko zależy bowiem od umiejętności zarówno grafika, jak i programisty, który może niemal swobodnie rozmieścić dane elementy na stronie.

Za niewątpliwą wadę *Mambo* należy uznać też coraz mniejsze wsparcie ze strony programistycznej (poprawianie błędów, tworzenie darmowych modułów pod ten system). To odbija się na użytkownikach, wśród których można zauważyć trend w kierunku *Joomla!*.

Mimo wszystkich zalet *Joomla!* nie należy spisywać systemu *Mambo* na straty. Według ostatnich informacji *Miro* niedawno przekazało *Fundacji Mambo* wszystkie prawa do *Mambo*, z zastrzeżeniem, że licencja nie może stać się bardziej restrykcyjna. Nowa grupa developerów musi się zapewne ostro wziąć do roboty, jeśli chce nadal konkurować na rynku systemów zarządzania treścią. Z każdym nowym wydaniem systemów możemy spodziewać się zmian przeważających szalę na korzyść jednego lub drugiego. Już teraz widać odmienne tendencje, oba projekty podążają w różnych kierunkach — *Joomla!*

¹⁷ <http://www.joomla.pl/index.php/content/view/247/2/>

¹⁸ Jest to aktualnie jedyne obok serwisu *Polskiego Centrum Joomla!* oraz polskiej strony na *JoomlaForge* źródło oficjalnych tłumaczeń *Joomla!*.

w stronę serwisów community, *Mambo* celuje w małych i średnich przedsiębiorców. Widać już pierwsze nowe komercyjne komponenty do *Mambo*, czyli coś się na jego scenie dzieje¹⁹. Na oficjalnej witrynie *Miro* oprócz projektu *Mambo* widnieje nowa propozycja w postaci komercyjnego *Jango CMS*, bazującego zresztą na poprzednich, sprawdzonych rozwiązaniach. Widać to zwłaszcza w wyglądzie witryny, składającej się tradycyjnie z trzech kolumn, oraz podobieństwach części administracyjnej. Przypuszczam więc, że w tym właśnie kierunku podąża osamotnione po części *Miro*, co widać zwłaszcza w zawartych w opisie systemu sformułowaniach, m.in.: *Unlike other content management systems, Jango CMS is 'business oriented' software* (w tłum. *W przeciwieństwie do innych systemów zarządzania treścią, Jango CMS jest oprogramowaniem 'zorientowanym na biznes'*).

Jednym z zarzutów jest fakt, iż niestety strony oparte na tych systemach stosunkowo mocno obciążają system, dlatego nie zaleca się instalowania ich na mało wydajnych serwerach.

Joomla! a Joomla! PE (Power Edition)

Joomla! Power Edition (PE) to zmodyfikowana, wzbogacona o dodatkowe składniki wersja *Joomla!*, która pozwala użytkownikowi wybrać i zainstalować dodatkową funkcjonalność podczas instalacji. Autorem i wykonawcą projektu jest Artur 'Stone' Moskała, administrator forum *Polskiego Centrum Joomla!*. Warto tu wymienić, iż w skład tego pakietu wchodzi:

- ♦ edytory WYSIWYG (*JoomlaFCK*, *TMEdit*, *JCE* + wtyczki),
- ♦ moduł forum (*forum JoomlaBoard*, *forum SMF*),
- ♦ księga gości (*Easy guestbook*),
- ♦ komponent galerii internetowej (*PonnyGallery*),
- ♦ komponent umożliwiający budowę działu download (*Remository*),
- ♦ komponent umożliwiający prowadzenie biuletynu, newslettera (*Letterman*),
- ♦ komponent umożliwiający pracę nad plikami na serwerze (*JoomlaXplorer*),
- ♦ komponent umożliwiający budowę katalogu, np. produktów (*josDirectory*),
- ♦ obsługa komentarzy (*MosCom*)²⁰.

Ponadto *Joomla! PE* posiada zmodyfikowany panel administratora, który umożliwia instalowanie oraz obsługę wielu wersji językowych. Wersję instalacyjną pobierzesz ze strony <http://pe.joomlapl.com>. Myślę, że warto skorzystać z tej opcji jedynie wtedy,

¹⁹ Na podstawie: http://www.webpl.info/index.php?option=com_content&task=view&id=44&Itemid=33

²⁰ Więcej szczegółów na stronie http://pe.joomlapl.com/index.php?option=com_content&task=blogcategory&id=0&Itemid=26&lang=8859-2

jeżeli nie chcesz tracić czasu na szukanie i instalowanie określonego rodzaju komponentów czy rozszerzeń.

Uwaga! W pełni rozpakowany pakiet instalacyjny (źródłowy) zajmuje ponad 23 MB.

Instalacja

Instalacja systemu *Joomla!* trwa od kilkunastu do kilkudziesięciu minut. Niestety, najdłuższym procesem jest kopiowanie na serwer blisko 9 MB (w przypadku instalacji standardowej dystrybucji *Joomla!*) plików tworzących stronę.

Krok 1.: Pobierz najnowszą wersję systemu zawierającego pakiety źródłowe; najlepiej i najwygodniej, jeżeli jest ona już spolszczona. Najczęściej będzie to archiwum spakowane standardowym programem, prawdopodobnie plik będzie miał rozszerzenie *.zip* w przypadku *Windows* oraz *.gzip* dla *Linuksa*.

Krok 2.: Wypakuj pliki do jakiegoś lokalnego folderu. Podczas rozpakowywania pakietu należy zachować istniejącą strukturę folderów.

Krok 3.: Załóż nową bazę danych i nadaj jej stosowne uprawnienia. Podczas instalacji będą Ci potrzebne następujące dane:

- ◆ nazwa serwera WWW (hosta) — zwykle localhost,
- ◆ nazwa bazy danych MySQL,
- ◆ nazwa użytkownika bazy danych MySQL,
- ◆ hasło użytkownika bazy danych,
- ◆ nazwa witryny (przyda się tutaj Twoja inwencja twórcza),
- ◆ adres e-mail,
- ◆ adres URL Twojego serwisu.

Krok 4.: Zachowując strukturę folderów i plików, skopiuj na serwer skrypt *Joomla!*. Do przesłania plików źródłowych na Twój hosting użyj klienta FTP.

Krok 5.: Kiedy masz już potrzebne pliki w wymaganym miejscu, uruchom przeglądarkę internetową i wpisz w nią adres swojego serwisu. Po wpisaniu takiego adresu i naciśnięciu klawisza *Enter* rozpocznie się proces instalacji. System automatycznie rozpozna, że serwis nie jest jeszcze poprawnie skonfigurowany, i przekieruje na pierwszą stronę instalatora z testem przedinstalacyjnym. Sprawdzone tu zostaną wymagania dotyczące serwera oraz praw dostępu do plików i katalogów *Joomla!*.

Ekran testu przedinstalacyjnego *Joomla!* jest bardzo długi, składa się jednak z trzech głównych części. Pierwsza dotyczy wyboru języka i konfiguracji samego serwera (rys-

nek 8.5), druga mówi o ustawieniach PHP, natomiast trzecia informuje o prawach dostępu do plików (patrz rysunek 8.6).

Środowisko instalacji

- Licencja
- Krok 1
- Krok 2
- Krok 3
- Krok 4

Środowisko instalacji Joomla!

[Dalej >>](#)

[Sprawdź ponownie](#)

Język instalacji Joomla!:

Witaj w instalatorze Joomla!
Instalator rozpozna preferencje językowe Twojej przeglądarki. Ale możesz wybrać jeden z dostępnych języków instalacji.
Joomla! 1.0.11 Stable [Sunbow] 28 August 2006 20:00 UTC

Wymagane ustawienia:

Jeśli któreś z rozpoznanych ustawień wyświetlane jest w kolorze czerwonym, popraw je. Nie można zainstalować Joomla! przy pomocy kreatora, jeśli niespełnione są odpowiednie wymagania.

To bardzo ważne. Zawsze instaluj najnowszą stabilną wersję Joomla!

Więcej informacji znajdziesz na www.joomla.org

Test bezpieczeństwa:

Następujące ustawienia PHP na serwerze nie są optymalne ze względu na **bezpieczeństwa** i zalecana jest ich zmiana:

Język instalacji English ▾

Język administratora - Wybierz - ▾

Język użytkownika - Wybierz - ▾

[UWAGA: Dodatki do nazwy języka:
f = Formalny/ = nieformalny, np. germanf, germani]

Wybrane języki

Język instalacji	
Język administratora	- Wybierz -
Język użytkownika	- Wybierz -
ISO	

- PHP: wersja >= 4.1.0	Tak
- - obsługa kompresji zlib	dostępne
- - obsługa XML	dostępne
- - obsługa MySQL	dostępne
configuration.php	zapisywanie możliwe
Katalog tymczasowy	zapisywanie możliwe
<code>/var/lib/php4</code>	

Ta wersja Joomla! pochodzi sprzed: [1.0.11 Stable] is
44 dni

[Sprawdź, czy jest nowsza wersja](#)

⚠ Zmienna PHP register_globals ustawiona jest 'ON' zamiast 'OFF'

Rysunek 8.5. Instalator internetowy — test przedinstalacyjny

Uwaga! Jeśli nie widzisz strony testowej instalatora *Joomla!*, sprawdź dokładnie: czy skopiowałeś ówzyskie pliki na serwer, czy usunąłeś swoją poprzednią witrynę (a w szczególności plik *index.html*), wreszcie czy nie masz pliku *configuration.php* w głównym katalogu. Jeśli tak, usuń go. Jeśli nadal nie widzisz strony instalatora, wpisz w pasku adresu przeglądarki <http://twojastrona.domena/installation/index.php>. To bezpośredni adres do skryptu instalacyjnego.

Zalecane ustawienia::

<p>Dla pełnej zgodności z Joomla! zalecane są następujące ustawienia serwera.</p> <p>Joomla! zostanie zainstalowana i powinna poprawnie funkcjonować.</p>	<table style="width: 100%; border-collapse: collapse;"> <thead> <tr> <th style="text-align: left;">Ustawienie</th> <th style="text-align: left;">Zalecane</th> <th style="text-align: left;">Bieżące</th> </tr> </thead> <tbody> <tr><td>Safe Mode::</td><td>OFF:</td><td>OFF</td></tr> <tr><td>Display Errors::</td><td>ON:</td><td>ON</td></tr> <tr><td>File Uploads::</td><td>ON:</td><td>ON</td></tr> <tr><td>Magic Quotes GPC::</td><td>ON:</td><td>ON</td></tr> <tr><td>Magic Quotes Runtime::</td><td>OFF:</td><td>OFF</td></tr> <tr><td>Register Globals::</td><td>OFF:</td><td>ON</td></tr> <tr><td>Output Buffering::</td><td>OFF:</td><td>OFF</td></tr> <tr><td>Session auto start::</td><td>OFF:</td><td>OFF</td></tr> <tr><td>Joomla! Emulacja Register Globals:</td><td>OFF:</td><td>OFF</td></tr> </tbody> </table>	Ustawienie	Zalecane	Bieżące	Safe Mode::	OFF:	OFF	Display Errors::	ON:	ON	File Uploads::	ON:	ON	Magic Quotes GPC::	ON:	ON	Magic Quotes Runtime::	OFF:	OFF	Register Globals::	OFF:	ON	Output Buffering::	OFF:	OFF	Session auto start::	OFF:	OFF	Joomla! Emulacja Register Globals:	OFF:	OFF
Ustawienie	Zalecane	Bieżące																													
Safe Mode::	OFF:	OFF																													
Display Errors::	ON:	ON																													
File Uploads::	ON:	ON																													
Magic Quotes GPC::	ON:	ON																													
Magic Quotes Runtime::	OFF:	OFF																													
Register Globals::	OFF:	ON																													
Output Buffering::	OFF:	OFF																													
Session auto start::	OFF:	OFF																													
Joomla! Emulacja Register Globals:	OFF:	OFF																													

Dostęp do katalogów i plików::

<p>Aby Joomla! działało poprawnie, musi dokonywać wpisów w pewnych katalogach i plikach.</p> <p>Jeżeli widzisz gdzieś uwagę, że zapisywanie katalogu jest niemożliwe, musisz zmienić prawa dostępu do tego katalogu (np. korzystając z klienta FTP ustaw CHMOD na 0707)</p>	<table style="width: 100%; border-collapse: collapse;"> <tbody> <tr><td>administrator/backups/</td><td style="text-align: right;">zapisywanie możliwe</td></tr> <tr><td>administrator/components/</td><td style="text-align: right;">zapisywanie możliwe</td></tr> <tr><td>administrator/modules/</td><td style="text-align: right;">zapisywanie możliwe</td></tr> <tr><td>administrator/templates/</td><td style="text-align: right;">zapisywanie możliwe</td></tr> <tr><td>cache/</td><td style="text-align: right;">zapisywanie możliwe</td></tr> <tr><td>components/</td><td style="text-align: right;">zapisywanie możliwe</td></tr> <tr><td>images/</td><td style="text-align: right;">zapisywanie możliwe</td></tr> <tr><td>images/banners/</td><td style="text-align: right;">zapisywanie możliwe</td></tr> <tr><td>images/stories/</td><td style="text-align: right;">zapisywanie możliwe</td></tr> <tr><td>language/</td><td style="text-align: right;">zapisywanie możliwe</td></tr> <tr><td>mambots/</td><td style="text-align: right;">zapisywanie możliwe</td></tr> <tr><td>mambots/content/</td><td style="text-align: right;">zapisywanie możliwe</td></tr> <tr><td>mambots/editors/</td><td style="text-align: right;">zapisywanie możliwe</td></tr> <tr><td>mambots/editors-xtl/</td><td style="text-align: right;">zapisywanie możliwe</td></tr> <tr><td>mambots/search/</td><td style="text-align: right;">zapisywanie możliwe</td></tr> <tr><td>mambots/system/</td><td style="text-align: right;">zapisywanie możliwe</td></tr> <tr><td>media/</td><td style="text-align: right;">zapisywanie możliwe</td></tr> <tr><td>modules/</td><td style="text-align: right;">zapisywanie możliwe</td></tr> <tr><td>templates/</td><td style="text-align: right;">zapisywanie możliwe</td></tr> </tbody> </table>	administrator/backups/	zapisywanie możliwe	administrator/components/	zapisywanie możliwe	administrator/modules/	zapisywanie możliwe	administrator/templates/	zapisywanie możliwe	cache/	zapisywanie możliwe	components/	zapisywanie możliwe	images/	zapisywanie możliwe	images/banners/	zapisywanie możliwe	images/stories/	zapisywanie możliwe	language/	zapisywanie możliwe	mambots/	zapisywanie możliwe	mambots/content/	zapisywanie możliwe	mambots/editors/	zapisywanie możliwe	mambots/editors-xtl/	zapisywanie możliwe	mambots/search/	zapisywanie możliwe	mambots/system/	zapisywanie możliwe	media/	zapisywanie możliwe	modules/	zapisywanie możliwe	templates/	zapisywanie możliwe
administrator/backups/	zapisywanie możliwe																																						
administrator/components/	zapisywanie możliwe																																						
administrator/modules/	zapisywanie możliwe																																						
administrator/templates/	zapisywanie możliwe																																						
cache/	zapisywanie możliwe																																						
components/	zapisywanie możliwe																																						
images/	zapisywanie możliwe																																						
images/banners/	zapisywanie możliwe																																						
images/stories/	zapisywanie możliwe																																						
language/	zapisywanie możliwe																																						
mambots/	zapisywanie możliwe																																						
mambots/content/	zapisywanie możliwe																																						
mambots/editors/	zapisywanie możliwe																																						
mambots/editors-xtl/	zapisywanie możliwe																																						
mambots/search/	zapisywanie możliwe																																						
mambots/system/	zapisywanie możliwe																																						
media/	zapisywanie możliwe																																						
modules/	zapisywanie możliwe																																						
templates/	zapisywanie możliwe																																						

Dodatkowe informacje o systemie

<p>W trakcie testu serwera instalator sprawdził kilka innych ustawień. Ustawienia zalecane dla Joomla! wyświetlane są standardowo. Ustawienia bieżące - kolorowym tekstem: zielonym bądź czerwonym. Jeżeli np. ustawienie "short_open_tag" jest wyświetlone na zielono i oznaczone "OFF", to masz pewność, że Joomla! będzie poprawnie odczytywało skrypty. Gdy zobaczysz kolor czerwony, skontaktuj się z administratorem serwera i nalegaj, by poprawił ustawienia.</p>	<table style="width: 100%; border-collapse: collapse;"> <thead> <tr> <th style="text-align: left;">Ustawienie</th> <th style="text-align: left;">Zalecane</th> <th style="text-align: left;">Bieżące</th> </tr> </thead> <tbody> <tr><td>allow_url_fopen</td><td>OFF</td><td>OFF</td></tr> <tr><td>short_open_tag</td><td>OFF</td><td>ON</td></tr> <tr><td>post_max_size</td><td>8M</td><td>8M</td></tr> <tr><td>upload_max_filesize</td><td>2M</td><td>2M</td></tr> <tr><td>default_socket_timeout (in sec.)</td><td>30</td><td>60</td></tr> <tr><td>max_execution_time (in sec.)</td><td>30</td><td>30</td></tr> </tbody> </table>	Ustawienie	Zalecane	Bieżące	allow_url_fopen	OFF	OFF	short_open_tag	OFF	ON	post_max_size	8M	8M	upload_max_filesize	2M	2M	default_socket_timeout (in sec.)	30	60	max_execution_time (in sec.)	30	30
Ustawienie	Zalecane	Bieżące																				
allow_url_fopen	OFF	OFF																				
short_open_tag	OFF	ON																				
post_max_size	8M	8M																				
upload_max_filesize	2M	2M																				
default_socket_timeout (in sec.)	30	60																				
max_execution_time (in sec.)	30	30																				

Rysunek 8.6. Instalator Joomla! — informacje dotyczące bieżących ustawień PHP, dostępu do katalogów i plików

Oprócz wyświetlenia parametrów dostępu do plików i katalogów na serwerze, możesz tutaj sprawdzić także dodatkowe informacje o systemie, z których najistotniejsza to *upload_max_filesize* — maksymalny rozmiar zapisywanego na serwerze pliku. Informacja ta określa wielkość pliku, który można wgrać na serwer z poziomu przeglądarki internetowej. Ograniczenie to możemy obejść, korzystając z klienta FTP.

Krok 6.: Wybierz domyślny język instalacji, administratora i użytkownika. Jeżeli pola folderów masz oznaczone na czerwono, nadaj odpowiednie uprawnienia plikom na serwerze. Nadaj prawo zapisu pliku *configuration.php* poprzez użycie CHMOD 666. Katalogom i podkatalogom całego Joomla! nadaj prawa ustawione na CHMOD 707. W przypadku niektórych serwerów nie musisz ręcznie (w programie) prawie niczego zmieniać.

Poprawki w drugiej części tekstu dotyczą zmian w pliku „*php.ini*” na serwerze. Nie zawsze mamy do niego dostęp, jednak większość serwerów hostingowych albo spełnia wymagania instalatora, albo pozwala pominąć wyświetlane błędy. Oczywiście zawsze można zwrócić się do firmy, u której mamy hosting, z prośbą o dokonanie odpowiednich zmian.

Krok 7.: Zapoznaj się z warunkami Powszechnej Licencji Publicznej GNU. Jeśli zgadzasz się z jej warunkami, potwierdź to w odpowiednim polu.

Krok 8.: W nowym oknie podaj wszystkie wymagane dane dotyczące udostępnionej na potrzeby serwisu *Joomla!* bazy danych MySQL (patrz rysunek 8.7).

Środowisko instalacji

Licencja

Krok 1

Krok 2

Krok 3

Krok 4

Krok 1

Konfiguracja bazy danych MySQL:

Instalacja Joomla! przebiegać będzie w czterech prostych krokach...

Podaj nazwę komputera, na którym instalujesz Joomla!.

Wprowadź nazwę użytkownika bazy danych MySQL, hasło oraz nazwę Twojej bazy danych.

Wprowadź prefiks nazw tabel, których będzie używać Joomla!. Zdecyduj, co zrobić z tabelami z poprzednich instalacji.

Jeśli nie masz doświadczeń z Joomla!, zainstaluj przykładowe dane. Doświadczonym użytkownikom zalecamy czystą instalację

Nazwa hosta *(Zwykle localhost)*

localhost

Nazwa użytkownika MySQL *(Na przykład "root" lub użytkownik nadany przez administratora serwera)*

Hasło użytkownika MySQL *(Dla bezpieczeństwa hasło MUSI być wpisane)*

Nazwa bazy danych MySQL *(Baza danych może być założona wcześniej)*

Przyrostek nazw tabel w bazie MySQL

jos_

Usuń istniejące tabele

Zarchiwizuj tabele *(kopie archiwalne z poprzedniej instalacji Joomla! zostaną zamienione.)*

Wczytaj przykładowe dane *Zainstaluj przykładowe dane, chyba że jesteś doświadczonym użytkownikiem Joomla! i chcesz zacząć z pustą stroną. Nie odznaczaj tego, jeśli nie masz doświadczenia z Joomla!*

Dalej >>

Rysunek 8.7. Instalator Joomla! — pole konfiguracji dostępu do bazy danych

By kontynuować instalację, należy poprawnie wypełnić wszystkie pola. Nazwą hosta jest na ogół *localhost*. To oznacza, że serwer bazy danych jest uruchomiony na tej samej maszynie co serwer WWW. Jeśli tak nie jest, skontaktuj się z administratorem serwera. W kolejnych polach wpisz nazwę użytkownika bazy danych, hasło do niej oraz nazwę samej bazy. Prefiks bazy najlepiej zostawić taki, jaki proponuje instalator. Ma to znaczenie w momencie instalacji komponentów lub innych składników naszego serwisu zakładających nowe tabele w naszej bazie.

Trzy opcje poniżej mówią kolejno o wyczyszczeniu bazy (jeśli była wcześniej używana), o zrobieniu kopii zapasowej przed jej wyczyszczeniem oraz o wgraniu do bazy przykładowych danych. Ostatnia opcja przyda się, jeśli jest to Twoje pierwsze spotkanie z Joomla! — pozwoli Ci to przyjrzeć się działaniu tego CMS-a.

Jeśli wszystkie opcje zostały zaznaczone, przed przejściem do następnego kroku zostaniesz poproszony o potwierdzenie wykonania operacji na bazie danych²¹. Pamiętaj, aby poprawnie wprowadzić wszystkie dane, w innym przypadku zobaczysz ekran ostrzegawczy (patrz rysunek 8.8).

```
Warning: mysql_query(): supplied argument is not a valid MySQL-Link resource in /home/users/polarproducts/public_html/cms/includes/database.php on line 287
Warning: mysql_erro(): supplied argument is not a valid MySQL-Link resource in /home/users/polarproducts/public_html/cms/includes/database.php on line 289
Warning: mysql_error(): supplied argument is not a valid MySQL-Link resource in /home/users/polarproducts/public_html/cms/includes/database.php on line 290
Warning: database(/home/users/polarproducts/public_html/cms/includes/./configuration.php): failed to open stream: No such file or directory in /home/users/polarproducts/public_html/cms/includes/database.php on line 86
Warning: database(): Failed opening '/home/users/polarproducts/public_html/cms/includes/./configuration.php' for inclusion (include_path=.:/home/lib:/home/conf/lib:/usr/share/ftpdf:/usr/share/pear:/usr/share/php) in /home/users/polarproducts/public_html/cms/includes/database.php on line 86

Notice: Undefined variable: mosConfig_offline in /home/users/polarproducts/public_html/cms/offline.php on line 89

Joomla! Logo

Notice: Undefined variable: mosConfig_sitename in
/home/users/polarproducts/public_html/cms/offline.php
on line 84

Notice: Undefined variable: mosConfig_error_message in
/home/users/polarproducts/public_html/cms/offline.php on line 104
```

Rysunek 8.8. Skutkiem niepoprawnego wpisania parametrów bazy danych jest stosowny komunikat

Krok 9.: W kolejnym oknie zostaniesz zapytany o nazwę serwisu (patrz rysunek 8.9). Wpisz dowolną nazwę, pamiętając o tym, że zawsze możesz ją później zmienić w konfiguracji części administracyjnej witryny. W przypadku firm zalecam poprawne wpisanie jej nazwy już na tym etapie.

The screenshot shows the Joomla! installation wizard at Step 2. On the left, a vertical sidebar lists steps: 'Test przedinstalacyjny', 'Licencja', 'Krok 1', 'Krok 2' (highlighted), 'Krok 3', and 'Krok 4'. The main content area is titled 'Krok 2' and features the Joomla! logo. Below the title, it says 'Wpisz nazwę swojego serwisu Joomla!:' followed by 'BAZĘ ZAIMPORTOWANO POMYŚLNIE!'. A text input field contains 'Mój serwis Joomla!' and a placeholder 'np. Mój serwis Joomla!'. A 'Dalej >>' button is in the top right corner. Below the input field, there is explanatory text: 'pisz nazwę dla swojego serwisu Joomla!. Nazwa ta jest używana w wiadomościach e-mail więc wpisz coś, co będzie kojarzyło się z Twoim serwisem.'

Rysunek 8.9. Instalator Joomla! — ustalenie nazwy witryny

²¹ Na podstawie: <http://www.joomlapl.com/content/view/12/26/>

Krok 10.: W kolejnym oknie zostaną wyświetlone końcowe ustawienia. W widocznych punktach wpisz adres URL²² swojego serwisu, bezwzględną ścieżkę do katalogu na serwerze, adres e-mail administratora oraz zaakceptuj bądź wpisz wybrane hasło administratora.

Na ogół wyświetlane dane są prawidłowo wpisane, zmienia się tylko dwa pola: adres e-mail administratora oraz hasło. Poniżej są jeszcze pola umożliwiające zmianę uprawnień do plików i katalogów. Możesz tam zmienić uprawnienia z domyślnych na wybrane przez siebie, jest to jednak niezalecane dla początkujących (patrz rysunek 8.10).

The screenshot shows the Joomla! installation wizard at Step 3. On the left is a sidebar with steps 1 through 4, where 'Krok 3' is highlighted. The main area has a title 'Krok 3' and a sub-header 'Potwierdź adres URL witryny, ścieżkę absolutną, adres e-mail administratora oraz prawa do plików/katalogów'. Below this, there is explanatory text about URL and file permissions. To the right are input fields for 'Adres URL' (http://cms.ofensywa.easyisp.pl), 'Ścieżka absolutna' (/home2/ofensywa/domains/ofensywa.easyisp.pl/public_), 'Twój E-mail', and 'Hasło administratora' (Oa6B2arP). There are also radio button options for file and directory permissions, with 'NIE ZMIENIAJ praw dostępu' selected for both.

Rysunek 8.10. Instalator Joomla! — ustalenie adresu serwisu, ścieżki na serwerze i danych administratora

Ostatnim widocznym okienkiem instalatora jest informacja podsumowująca oraz informacja o parametrach potrzebnych do zalogowania się do części administracyjnej (patrz rysunek 8.11). W ulubionym notesie zapisz sobie login i hasło.

Ponadto przed ostatecznym uruchomieniem serwisu skorzystaj z rady wyświetlonej na czerwono, tzn. ze względów bezpieczeństwa skasuj katalog instalacyjny z serwera (folder *installation*). Do tego celu użyj klienta FTP. Jeśli tego nie zrobisz, nie będziesz mógł zobaczyć strony głównej Joomla!.

²² URL (ang. *Uniform Resource Locator*) — zunifikowany format odnośników do zasobów sieciowych.

Rysunek 8.11.
Instalator Joomla!
 — podsumowanie
 instalacji

W prawym górnym rogu widoczne są również dwa przyciski: odnośnik do strony głównej naszego nowego serwisu (*Uruchom*) oraz do panelu administracyjnego (*Administrator*) (patrz rysunek 8.12).

Rysunek 8.12. Podsumowanie instalacji — w zależności od rodzaju serwera, na którym instalowaliśmy skrypt Joomla!, okno końcowe może wyglądać inaczej

W ten prosty sposób udało Ci się poprawnie zainstalować system *Joomla!*. Kolejnymi krokami są: poznanie elementów składających się na system, konfiguracja, zmiana wyglądu i wprowadzanie treści.

Ponieważ pojawiła się nowa wersja Joomla! — 1.5 — wygląd poszczególnych okien instalatora może nieznacznie odbiegać od zaprezentowanego powyżej.